

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

1 An campsori liceat, vt pecuniam in suo cambio consignatam in numerato
soluar mercedem aliquam recipere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

QVÆSTIO XI.

DE PRETIO SOLVENDI numerata pecunia.

ARTICVLVS I.

Vtrum campfori liceat, vt pecuniam in suo cambio consignatam in numero soluat mercetem aliquam recipere.

Primū argum. Confirmatio.

Ost hęc sequitur, vt receptissimam consuetudinem examinemus, qua campfori permittitur, quo pecuniā numeret pretium aliquod recipere. Est enim a parte negatiua argumentum, quod numerat pecuniā officium est proprium debitoris. Nihil enim aliud oportet pecuniam numerat, quam illā solvere, ergo sicut nulli licet ob id quod debitum soluit, aliquid recipere, ita neque id liceat vt debitam pecuniam numeret. Id quod deo inde confirmatur: quod certe preter campforis nōtini aliorum etiam id liceret, tanquam pretiū recipere, qui enim eius alicuius aliquid deberet, quantumvis ingentis summe, nihil exigere posset pro numerata pecunia. Cum enim numerat, rei suo crediti confidat. In contrarium est, quod lege principium id permittitur.

Primū rad. xv. de ar. snu. numularia duxit or. mca.

Postquam fundamenta superioribus quonibus prestitimus, quibus machina disputationis huius subnititur, campum barbarumque cambiorum ingredientibus per necessarium est radices eorum & venas aperire. Nam preter negotiatores rari sumus, etiam inter scholasticos, qui facta ipsa intelligamus. Quamobrem non possumus circa ius ipsum non allucinari. Igitur animaduertendum initio est, primū iudicem ar. snu. numularia: et coguando eam fuisse proceres mercatores, qui a seculo negotiantur, non possunt pecuniam autē in bursa ad nundinas deferre, aut in arca habere presentem: esset enim onus & impedimentum maximum eam ad tam diuersa, diffusaque loca euehere, sed omnia chi-

rographis transigit. Ob idque introducti sunt captores, qui eiusmodi chirographis responderent nempe in quorum cambio mercatores pecuniam consignet. Secundo notandum, quod huiusmodi chirographorum solutiones minime, nisi in nundinis, fieri consueverunt, atque adeo in illis que ratione eiusmodi solutionum sunt illustres: in quibus scilicet statuta sunt solutionibus tempora, vt infra patebit. Quamobrem mercator, qui ante nundinas merces emit illas, tunc temporibus soluendas, presente pecunia soluere censetur. Exempli gratia Dum negotiator merces emit, quarum pretium chirographo suo apud campforem consignat proximis nundinis soluendum, non existimatur credito emere, sed presentē pecunia. At rursus sciendum, quod dum creditores, qui super fidem campforis bona sua vendiderunt, chirographi ei representant, hisa tiam illud recipiunt debium. Vno modo, absente pecunia. Recognoscitur inquam campfor chirographum, manetque obligatus solvere, et illud, cuiusque idem creditor suo rursus chirographo consignauerit. Atque isto modo omnia sunt chirographa, & que vocantur credita. Si autē eiusmodi creditoribus opus est numerata pecunia, solue tenentur. Campfori quoque in singula milliaria. Hoc ergo que omnia an liceat? Sunt enim qui rationem huius iustitiā eam esse cogitant, quod pecuniam numerant. Sed re vera argumentum supra obiectum, sententiam hanc vehementer impugnat. Nam cum debitoris inserit debita numerare, nihil pro illo labore scilicet percipere. Et ita Ciceronius opusculo citato indubie ait in. Sed & preter hoc argumentum existunt etiam alia manifesta, quod pretium illud non recipiant pro negotio & labore numerandi, sed propterea quod pecunia soluitur in numerato, que plus aestimatur. Primum, quod profecto creditor mallet ipse numerare quam illa quing solvere. Secundo, quod qui vice versa campfori soluit, nihil recipit, vt numeret. Tertio precipue quod quando in nundinis inopia laboratur numerate pecuniam pretium ipsam numerandi augetur vt soluitur. nona mercato. adeo vt aliquando exhibentur decē & forte triginta in singula milliaria. Non ergo pretiū penditur pro numerato, sed re vera quia plus estimatur pecunia

370 : 20

QVÆSTIO XII.

DE NVMERORVM CAMBIO
ratione diuerſe eorum æſtima-
tionis in diuerſis locis aut
temporibus .

ARTICVLVS I.

*Verum licet pecuniam vnus regionis pro
pecunia alterius ubi plus valet
commutare .*

Vo ad uſitata cambiorū gene-
ra, nos inſinuemus queritur,
an licita ſit cābitio pecunia-
rum diuerſarum regionum,
quæ ſub eodē pondere & nu-
mero diuerſi ſunt ualoris? Et arguit a par-
te affirmatiua Qui tribuit ducatum unum
pro alio eiufdem auri eiufdemq; ponderis
legitimum facit mutuum . Nam nihil ſibi
petit reſtitui, niſi id quod cōfert, ergo illud
eſt licitum perinde ac ſi frumentum mu-
tues eadem tibi meſura reddendum, etiā
ſi tempore ſolutionis pluriſ ualeat. Secun-
do . Si ego tibi decē mutuo ducatos, quos
mihi elapſo anno reſtituas, quamuis tēpo-
re ſolutionis pretium ducati fuerit lege au-
ctum, poſſum ex te eundem ducatorū nu-
merum recipere, ergo pari modo ſi pluriſ
in alio loco æſtimetur aurū, poſſum perci-
pere idem pondus. In cōtrarium eſt, quod
iuſtitia non fert ut plus recipias quā tradi-
diſti, niſi ſit pretium pro re aequalicita, ſi
ergo ducatum hic contuleris ualentem unum
decim regaliā argentea, debitor non tene-
tur reſtituere ualentem duodecim.

In ingreſſu ſtatim materiæ cambiorum
quæ ſuper commutatione monetari fundā-
tur, ratione diuerſis ualoris, in quibus tota
uerſatur Cambiorum ambiguitas, ad notā-
dum in primis eſt, non eſſe committendas
diuerſas cambiendi rationes. Modo enim
non diſputamus, utrum pro translatione
pecuniæ ad alium locum ſas ſit pretiū exi-
gere? id enim iam conſtitutum eſt, ſed
tantum quærimus utrum illa ratione ſe-
cluſa liceat cambire monetam hic minus
ualentem cum eadem pluriſ alibi æſtima-
ta? Secundo notandum eſt quatuor modis
contingere poſſe, vnam monetam plus in

Qq 3 vno

Primū
argu.

Secūdū
argum.

Senſus
qōnis.

Ad præſens. Neque ſatis facere videtur ra-
tio, quod id recipiatur tamquam ſpēdi-
um cuſtodie, eo quod eſt pecuniarum cu-
ſtos. Nam ſi pecunia illa, ſua eſt propria, ſi
ibi incumbit cuſtodire.
Cenſio
illa.
His nihilominus non obſtantibus, affir-
matiua reſpondetur conſuſione, eiufmo-
di ſpretium iure poſſe recipi non quidem
ut reor, ob rationes illas iam modo reſuta-
tas, ſed ob hoc, quod tunc camplores ſint
veluti mercatorum depoſitarij ac fideiuſ-
ſores, ob neceſſitatem iam modo explica-
tam, huius muneris & obſequij gratia cō-
ſtitutum illis cenſetur hoc genus ſpēdi-
dij, ut quoties pecuniam numerauerint, il-
la quinque in ſingula milliaria ſuſcipiant.
Ex hoc ergo ſit, niſi eos poſſe ultra recipere,
quam quod lege illis permiſſum eſt. Nā
cætenus cenſetur publicum ſpēdium,
quarenus lege publi. ca uel proborum cō-
ſuetudine permittitur. At ſi propter ino-
piam numerati pecunia, aut ob aliā cauſam
plus recipiant, proſecto uſura eſt, quip-
pe cum pro ſolutione illius, quod uere de-
bet pretium extorquent. Nam poſtquam
mercatorum fideiuſſores inſtituuntur, tenentur
illa lege ſoluere, uel a munere illo
& officio recedant. Et per hoc argumentū
in contrarium reſponſum cenſeto. Pretiū
enim illud non recipiunt quaſi numerato-
res pecuniæ, quam ſimpliciter debent, ſed
quaſi numeratores illius, quam ceu fideiuſ-
ſores debent, atq; adeo tamquam publicū
ſpēdium illius neceſſarij muneris. Quo
ſit, ut perſonis priuatis id non liceat. Habet
autem priuata iſtorum uſus, ut fertur,
quod ſi mercatorum pecuniam deponat,
campſor pro māiori illius gratia reſpon-
deat. Numerari campſori decem milliā, ſi-
dem habeo apud ipſum, & creditum pro
duodecim, & forſan pro quindecim, quia
campſori habere numeratam pecuniam
bonum eſt lucrum. Neque uero quidpiam
uittij in hoc fœdere apparet. Nam fideiu-
bere pro alio, æſtimabile eſt pecu-
nia, atque adeo campſor
idem poteſt facere
beneficio, quod
ex tali ſu-
ſci-
pit de-
poſi-
to.